

Установлення підприємства-виробника під час здійснення судових товарознавчих експертиз нехарчової продукції

Наталія Лисенко

Канд. техн. наук, Полтавський НДЕКЦ МВС України, м. Полтава, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1377-5588>, e-mail: lysenko.natasha.v@gmail.com

Марина Мартосенко

Канд. техн. наук, доц., Полтавський НДЕКЦ МВС України, м. Полтава, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6296-0320>, e-mail: martosenko@gmail.com

Вивчено роль товарної інформації та штрихового кодування нехарчової продукції щодо розв'язання завдання з установлення підприємства-виробника і країни-виробника товарної продукції. Наведено алгоритм застосуванням сервісу Асоціації Товарної Нумерації України «ДжіЕс1 Україна».

Ключові слова: нехарчова продукція; ідентифікація; товарна інформація; маркування; штриховий код; підприємство-виробник.

Identification of the Manufacturing Enterprise During the Conduct of Forensic Commodity Examination of Non-food Products

Nataliia Lysenko, Maryna Martosenko

The role of commodity information and bar coding of non-food products in solving the task of identifying the manufacturer and country of origin of commodity products is studied. The algorithm of the service application of the Association of Commodity Numbering of Ukraine “GIS1 Ukraine” is presented.

Keywords: non-food products; identification; product information; labeling; bar code; manufacturing enterprise.

Зростання рівня злочинності, виявлення нових форм скоєння правопорушень, нових видів об'єктів дослідження зумовлюють постійну потребу судових товарознавчих експертиз, у яких необхідно застосовувати спеціальні, технічні, наукові та/або інші знання, методики та методи дослідження, які зумовлюють більш повне задоволення потреб судової та слідчої практики. Одним із завдань судової товарознавчої експертизи нехарчової продукції є встановлення підприємства-виробника та країни-виробника.

Ідентифікація підприємства-виробника нехарчової продукції передбачає розшифровку маркування, нанесеного на товар, споживчу тару, а для товарів, маркування яких відсутнє або викликає сумнів (неправдиве) — інформація щодо матеріалів, способів виготовлення, конструкції та оздоблення виробів, які характерні для конкретних виробників. У випадку відсутності товарної інформації про продукцію для відповіді на поставлене запитання судовий експерт заявляє клопотання про надання додаткових документів, а саме:

- документи, що дають змогу ідентифікувати й визначити цільове призначення об'єкта товарознавчого дослідження (керівництво з експлуатації, технічний паспорт, керівництво з техніки безпеки тощо);
- технічну документацію на об'єкт товарознавчого дослідження, передбачену технічним регламентом і/або технологічною картою виробника;
- документи, що дадуть змогу відстежити постачання об'єкта товарознавчого дослідження та їх подальше введення в обіг на території України (зовнішньоекономічний і/або внутрішній договір (контракт) купівлі-продажу, товарно-транспортні документи на перевезення, рахунки (Invoice) або інші документи, які визначають вартість, пакувальний аркуш, митна декларація тощо);
- документи, які підтверджують відповідність об'єкта товарознавчого дослідження встановленим вимогам і/або

технічним стандартам (сертифікат відповідності, свідоцтво про визнання відповідності, протоколи випробувань, документи про відповідність тощо);

- документи, що підтверджують країну походження об'єкта дослідження (сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару тощо).

За умови наявності маркування, серед наявних засобів товарної інформації, що дає змогу ідентифікувати товар, у всьому світі застосовують систему штрихового кодування. Штриховий код — це комбінація послідовно розташованих паралельних штрихів та проміжків між ними, розміри та розташування яких установлені певними правилами [1]. Нанесений штриховий код дає змогу однозначно ідентифікувати товар та його виробника або дистриб'ютора. У цифрові значення переважної більшості штрихових кодів, які стосуються ідентифікації товарних об'єктів і спрямовані на загальне поінформування споживача, зашифровано зазвичай такі дані (зліва направо): коди країн-виробників, номер реєстрації виробника, код товару, контрольний знак для звіряння сканера та on-line перевірки, необов'язкове «вільне» поле.

У міжнародній практиці найчастіше використовують Міжнародний товарний код EAN. Лінійний штрих-код EAN-13 призначений для кодування ідентифікатора товару і виробника. Стандартний формат коду EAN-13 має таку структуру [2]:

- 3 розряди — префікс коду EAN, що ідентифікує нумерувальну організацію (країну-виробника або країни-виробники, яку або які вона представляє в *EAN International*);
- 9 розрядів — цифровий код, який містить код підприємства та код товару;
- 1 розряд — контрольна цифра.

У процесі досудового розслідування кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 191 Кримінального кодексу України, було призначено судову товарознавчу експертизу для розв'язання запитання щодо установлення підприємства-виробника і країни-виробника апарату літального безпілотного квадрокоптера *Mavic 3 Pro Fly More Combo (DJI RC)*. Судовим експертом

під час дослідження було зафіксовано, що на споживчій тарі квадрокоптера на етикетку нанесено штриховий код EAN, а матеріал упаковки та метод друку забезпечує чітке розпізнавання штрихового коду. Для ідентифікації товару і виробника за штриховим кодом EAN було використано сервіс *GEPIR* Асоціації Товарної Нумерації України «ДжіЕс1 Україна» (далі — «*GS1 Україна*»), яка адмініструє і впроваджує в Україні всесвітні стандарти *GS1* ідентифікації, штрихового кодування та електронних комунікацій [3]. Враховуючи достовірність і точність даних «*GS1 Україна*» [3], суб'єктом господарювання, який здійснює виробництво квадрокоптера *DJI Mavic 3 Pro* є компанія *SZ DJI Technology Co, Ltd*. Окрім того, сервіс *GEPIR* подає інформацію про товар, а саме про назву *Mavic 3 Pro (DJI RC)* та бренд *DJI*.

У процесі товарознавчого дослідження судовим експертом встановлено, що наданий на дослідження квадрокоптер *DJI Mavic 3 Pro* має конструктивні елементи, для яких характерні ознаки зовнішнього вигляду, спільні із зазначеними на офіційному сайті виробника. Окрім того, наявні маркувальні позначення відображають назву і бренд компанії-виробника та торговельне найменування апарату літального апарату, що підтверджуються результатами перевірки та розшифрування штрихового коду.

Запропонований алгоритм пошуку інформації про суб'єкта господарювання, що здійснює виробництво продукції, за штриховим кодом доцільно застосовувати експертами у своїй практичній діяльності з метою підвищення результативності проведених товарознавчих досліджень.

Перелік джерел посилання

1. ДСТУ 3144-95. Коди і кодування інформації. Штрихове кодування. Терміни та визначення. URL: https://www.ksv.biz.ua/publ/dstu/dstu_3144_95/3-1-0-215 (дата звернення: 08.04.2024).
2. ДСТУ 3146-95. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування. Маркування об'єктів ідентифікації. Штрихкодіві позначки EAN. Вимоги до побудови. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/document.html?id_doc=74216 (дата звернення: 08.04.2024).
3. Пошук інформації за штрихкодом на товарі. URL: <https://gepir.gs1ua.org/search/gtin> (дата звернення: 08.04.2024).